

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Kodas 124111348, T. Vrublevskio g. 6, LT-01100 Vilnius, tel. (8-5) 261 6063, faksas (8-5) 261 5366,
el. p. bendras@lsa.lt, atsisk. sąsk. LT287044060001377867 AB SEB Vilniaus bankas Vilniaus filialas,
banko kodas 70440

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

2017 – 11- Nr. (15) – SD-

Į 2017-11- 03 Nr. (32-1-31) –SD- 6198

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos savivaldybių asociacija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, taip pat Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Dėl Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo pakeitimo įstatymo projekto 2 straipsnio 7 dalies.

Siūlome sukonkretinti Jaunos šeimos sąvoką, nes savivaldybėms neaišku, ar jauną šeimą galima traktuoti iki 35 metų imtinai, ar kol sukaks 35 metai.

2. Dėl 4 str. 4 d. 5 p. Kauno m. savivaldybė siūlo pakeisti 4 str. 4 dalį ir ją išdėstyti taip: „4. Savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo“.

Šiame punkte Savivaldybių vykdomajai institucijai nurodoma ne vėliau kaip iki kalendorinių metų gegužės 1 dienos **raštu informuoti** asmenis ir šeimas, įrašytus į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašą, apie galimybę pasinaudoti būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacija; įsigaliojimo ir įgyvendinimo straipsnyje numatyta Savivaldybės administracijai iki **2018 m. kovo 1 d.** Socialinės paramos informacinėje sistemoje (SPIS) **perrašyti** asmenis ir šeimas, įrašytus į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašo į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomos sąrašą.

Pažymime, kad asmenų ir šeimų laukiančių eilėje ar nuomojančių socialinį būstą skaičius skirtingose savivaldybėse esminiai skiriasi - akivaizdu, kad ši nuostata miestų savivaldybėms žymiai padidins administracinę naštą, pareikalaus papildomų žmogiškųjų ir laiko išteklių. (darbuotojai dirbantys su socialinio būsto nuoma, privalo kiekvieną gautą deklaraciją peržiūrėti, ją įvesti į Spis sistemą ir kt.). Todėl siūlome, nesant būtinumui, **nenumatyti informavimo raštu prievolės**. Taip pat prašome atkreipti dėmesį į netobulą informacinę sistemą SPIS, kur duomenis reikia tvarkyti „rankiniu būdu“. Dėl šios priežasties įstatymo projekto įsigaliojimo ir įgyvendinimo straipsnio 3 ir 4 dalyse siūlome nenustatyti datos (2018 m. kovo 1 d.) iki kada atlikti perrašymą arba nustatyti vėlesnę datą, pvz. liepos 1 d. Kai kurių savivaldybių nuomone, tikslinga būtų svarstyti galimybę šią nuostatą palikti savivaldybių sprendimui, kad jos pačios galėtų tvarkose nusimatyti iki kada turi pasiūlyti pasinaudoti kompensacija.

Tuo pačiu, atkreipiame dėmesį, kad esant tokiam reglamentavimui savivaldybės vykdomoji institucija netenka galimybės informuoti minėtų asmenų ir šeimų apie galimybę pasinaudoti būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacija vėliau, t. y. po gegužės 1 d. arba pakartotinai. Šiuo atveju, asmenys ir šeimos, įrašytos į sąrašą po gegužės 1 d., apie minėtą galimybę informuojami tik po metų.

Savivaldybės pastebi, kad priimant prašymą įrašyti į Asmens ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti sąrašą, asmeniui išduodamas informacinis lapelis, kurio 3.2 punkte yra nurodoma

prievolė Gyventojų turto deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka deklaruoti kalendorinių metų turtą (įskaitant gautas pajamas). Tikslinga būtų papildyti šią nuostatą konkretinant terminą iki gegužės 1 d. - tuomet Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo pakeitimo projekto II skyriaus 4 str. 4 d. 2 p. būtų perteklinis.

3. Dėl 4 straipsnio 4 dalies 2 punkto.

Šiaulių m. savivaldybė siūlo apibrėžti sąvoką „paramą būstui išsinuomoti gaunantys asmenys“. Pagal Įstatymo projekto 4 straipsnio 4 dalies 2 punktą vienos savivaldybės kasmet siunčia pranešimus sąrašuose įrašytiems asmenims, kurie laukia socialinio būsto nuomos, pranešdamos, kad asmenys ir šeimos privalo iki gegužės 1 d. deklaruoti savo pajamas ir turtą, kitos nesiunčia. Reiškia, savivaldybės šį punktą traktuoja skirtingai. Pagal žodžio „gauti“ reikšmę, šis papunktis nurodo, kad reikėtų pranešimus siųsti tik tiems asmenims ir šeimoms, kurie jau gauna paramą, t. y. socialinio būsto nuomininkams ir asmenims bei šeimoms, kuriems mokama būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacija. Šis punktas taip pat yra susijęs su Įstatymo projekto 22 straipsniu, kuriame apibrėžiamos paramą gaunančių asmenų ir šeimų pareigos. Šį straipsnį turėtų vykdyti tik socialinio būsto nuomininkai ir gaunantys būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją. Tačiau, atsižvelgiant į Įstatymo projekto nuostatas, ir vadovaujantis logiškumu, pvz., pateikti visą ir teisingą informaciją, pranešti per mėnesį apie gyvenamosios vietos pakeitimą, deklaruoti savo turtą ir gautas pajamas, turi ir sąrašuose socialinio būsto nuomai įrašyti asmenys ir šeimos. Yra gautas ne vienas pretendentų (įrašytų ar pageidaujančių įsirašyti į sąrašą socialinio būsto nuomai) pastebėjimas šiuo klausimu. Jie teigia, kad neprivalo vykdyti 22 straipsnio, nes neparašyta, kad sąraše laukiantis asmuo privalo vykdyti Įstatymo straipsnio nuostatas.

4. Dėl 5 str. 4 d. Kai kurios savivaldybės pažymi, kad išsinuomojant fiziniams ar juridiniams asmenims priklausančiu būstus socialinio būsto plėtrai – iškyla didelė rizika savivaldybėms, nes joms tenka visa atsakomybė už išnuomotą turtą. Pernuomodama būstą savivaldybė patirtų didelių išlaidų, nes nuomininkai dažnai yra nemokūs, ardantys ir gadinantys būstus. Kad ir kokios griežtos sutartys bebūtų žalos išsireikalaus iš nemokių klientų būtų neįmanoma, o Savivaldybė patirtų dideles išlaidas. Kitos savivaldybės pažymi, kad numatytas naujas socialinio būsto fondo plėtros būdas - **ilgalaikė būsto nuoma** (dešimties metų laikotarpiui) **iš fizinių ar juridinių asmenų, valstybės biudžeto lėšomis apmokant atskirose savivaldybėse 70 arba 80 proc. išsinuomotų būstų nuomos kainos** mažosiose savivaldybėse neduos laukiamų rezultatų, nes būsto „išsaldymas“ tokiam ilgam terminui nėra patrauklus jokiame būsto savininkui: nei fiziniam nei juridiniam asmeniui.

Siūlyme numatyti galimybę per tris pirmuosius metų ketvirčius savivaldybėms ilgalaikei būsto nuomai skirtas, bet nepanaudotas valstybės biudžeto lėšas, ketvirtąjį ketvirtį panaudoti tų savivaldybių socialinio būsto fondo plėtrai tradiciniais būdais, t.y. perkant, statant, rekonstruojant.

5. Dėl 9 straipsnio 3 punkto. Savivaldybės pasigenda nuostatos, kad 5 metus negalima naudotis parama. Praktika rodo, kad dažnai asmuo iškeldintas iš socialinio būsto dėl skolų ar kt. priežasčių, vėl nori naudotis parama, nors dar būna nepadengęs įsiskolinimų ir t.t. Manome, kad šiai dienai galiojanti nuostata, kad po nuomos sutarties nutraukimo 5 metus, asmuo negali tikėtis paramos yra labai reikalinga.

6. Dėl 9 straipsnio 4 dalies. Joje numatyta, kad asmuo ar šeima, kuriam siūloma išsinuomoti socialinį būstą ir kurie savivaldybės vykdomosios institucijos rašytiniame pasiūlyme nustatytu laiku be svarbių priežasčių du kartus neatvyksta į savivaldybę dėl socialinio būsto nuomos – iš asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašo išbraukiami.

Savivaldybių nuomone, esant tokiame reglamentavimui nėra aišku, ar minimas neatvykimas du kartus, nulemiantis asmens ar šeimos išbraukimą iš sąrašo, - abu kartus - dėl to paties socialinio būsto ar dėl skirtingų būstų.

Siūlome patikslinti 9 straipsnio 4 dalį, sukonkretinant antrojo pasiūlymo paskirtį (ar dėl vieno būsto ar dėl dviejų paeiliui).

7. Dėl 9 str. 3 dalies. Siūlome palikti ankstesnę Įstatymo nuostatą, kad asmenys ir šeimos teisę į paramą būstui išsinuomoti, pažeidę sutarties sąlygas ir iškeldinti iš savivaldybės būsto, teisę įsirašyti į sąrašą turi tik po 5 metų.

8. Dėl 9 str. 5 dalies. Siūlome patikslinti Įstatymo projekto 9 straipsnio 5 dalies nuostatą, nes nėra apibrėžtas baigtinis sąrašas reikalavimų nuomojamam socialiniam būstui, kuriuos galėtų kelti pretendentai į socialinio būsto nuomą, pvz.: aukštas, mikrorajonas (miestams), kambarių skaičius ir pan. Pvz., asmuo gali net reikalauti tam tikros tapetų spalvos, įstiklinto balkono, medinio ąžuolo parketo grindų ir pan. Atsižvelgiant į tai, kad asmenys ir šeimos eilėje dėl socialinio būsto nuomos vidutiniškai „stovi“ iki 10 metų, per tokį ilgą terminą gali visiškai pasikeisti jų socialinė padėtis, gyvenimo sąlygos, sveikatos būklė, poreikiai ir kt. Pvz., šeimos vaikai pradeda eiti į mokyklą kitam miesto rajone nei šeima buvo pasirinkusi paduodant prašymą dėl socialinio būsto nuomos arba asmeniui dėl pablogėjusios sveikatos nebetinka būstas su daliniais patogumais, jei jis tokį buvo pasirinkęs. Siūloma panaikinti įstatymo nuostatą arba papildyti, tiksliai nurodant reikalavimų sąrašą, ar gali ir kiek kartų gali pretendentai keisti savo reikalavimus.

Kauno m. savivaldybė siūlo papildyti 9 straipsnio (Teisė į socialinio būsto nuomą) 5 dalį ir ją išdėstyti taip: „5. Asmenys ir šeimos, kurie Savivaldybės administracijos direktoriaus arba jo įgalioto asmens rašytiniame siūlyme dėl socialinio būsto nuomos nustatyto laiku raštu atsisako nuomotis siūlomą socialinį būstą, atitinkantį Įstatymo 15 straipsnyje numatytus socialinio būsto naudingojo ploto normatyvus, išbraukiami iš asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašo“.

Druskininkų savivaldybė atkreipia dėmesį, kad prašymo dėl paramos būstui išsinuomoti forma (BP-2) bei šio prašymo turinys yra nustatyti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. balandžio 10 d. įsakymu Nr. A1-195 „Dėl prašymų suteikti paramą įsigyti ar išsinuomoti nagrinėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Šiame prašyme nėra numatyta galimybė asmeniui ar šeimai išreikšti savo pageidavimų ar reikalavimų dėl norimo nuomoti būsto.

Praktika rodo, kad esant galimybei atsisakyti siūlomo socialinio būsto neribotą kartų skaičių, pirmieji į sąrašą įrašyti asmenys ir šeimos būstą renka ypatingai ilgai ir pretenzingai (laukia kol bus pasiūlytas būstas norimoje gatvėje, norimame name, aukšte ir pan. Negalima atmesti varianto, kad pirmiesiems socialinis būstas gali būti nelabai reikalingas, tačiau dėl visa ko verta „pabūti“ sąrašė, nes gal ateityje prireiks (juk atsisakymų skaičius neribojamas).

Siūlyme 9 straipsnio 5 dalį išbraukti arba pakeisti, numatant konkretų leidžiamų atsisakymų nuomoti pasiūlytą socialinį būstą skaičių (pvz. atsisakius nuomoti pasiūlytus socialinius būstus tris kartus, po trečiojo atsisakymo numatant asmens ar šeimos išbraukimą iš sąrašo).

9. Dėl 11 str. Jame nustatyti asmenų ir šeimų vertinamų pajamų ir turto metiniai dydžiai, pagal kuriuos nustatoma teisė į paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti.

Druskininkų savivaldybė atkreipia dėmesį, kad projekto 6 straipsnyje nustatytos keturios paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti formos: 1) valstybės iš dalies kompensuojami būsto kreditai, 2) išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensavimas, 3) socialinio būsto nuoma ir 4) būsto nuomos mokesčio dalies kompensavimas. Tačiau 11 straipsnyje išskirti turto ir pajamų dydžiai, nusakantys teisę tik į tris iš keturių paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti formų.

Siūlyme nustatyti turto ir pajamų dydžius, nusakančius teisę į išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją arba papildyti 11 straipsnio 1 dalį ir šia paramos forma.

Savivaldybės pritaria didinti pajamų ir turto metinių dydžių didinimui - į socialinio būsto nuomą ir kitas paramos formas galės pretenduoti daugiau asmenų ar šeimų gaunančių minimalų mėnesinį atlyginimą. Tuo pačiu, Šiaulių m. savivaldybė siūlo projekte numatyti galimybę/išimtis, kada labai mažas pajamas (pvz., iki 1,5 VRP) gaunantiems asmenims būtų suteiktas socialinis būstas.

10. Dėl 16 str. 7d. 10 p. išvardinta visa eilė svarbių priežasčių, kurioms atsitikus asmuo ar šeima gali būti neišbraukiami iš turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašo, nors pasibaigus kalendoriniams metams (iki gegužės 1 d.) būtų neįvykdę savo pareigos deklaruoti turtą ir gautas pajamas.

Savivaldybių nuomone, **liga** yra neapibrėžta sąvoka, leisianti didelei daliai asmenų, laukiančių eilėje ar nuomojančių socialinį būstą, kaip pvz. neįgalieji, laiku nevykdyti savo pareigos deklaruoti turtą ir gautas pajamas. Manome, kad reikėtų apibrėžti šią sąvoką ir nustatyti terminą **iki kada** asmuo privalo informuoti Savivaldybę apie priežastis, sutrukdžiusias laiku deklaruoti turtą

(įskaitant gautas pajamas). Klaipėdos m. savivaldybės nuomone, tai galėtų būti einamųjų metų birželio ar liepos 1 diena. Taip pat siūlome į svarbių priežasčių sąrašą įtraukti karo prievolę atlikti pašauktus asmenis. Savivaldybėms kyla neaiškumų, kokius pagrindžiančius dokumentus tokiu atveju asmuo turi pateikti savivaldybei ir kt.

Kauno m. savivaldybė pažymi, kad neišbraukimo iš asmenų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašo, galimos priežastys kaip liga ar sužalojimas, neapibrėžiant šių priežasčių detaliau arba nepatvirtinant konkrečių ligų sąrašo, sudarys galimybę piktnaudžiauti Įstatyme numatyta išimtimi.

11. Dėl 16 straipsnio 13 dalies. Joje numatyta, kad savivaldybės tarybos nustatyta tvarka socialinis būstas gali būti išnuomojamas ir neįrašytiems į sąrašą asmenims ir šeimoms, pateikiant baigtinį aplinkybių sąrašą.

Savivaldybės kasdien susiduria su įvairiomis situacijomis, kai pagalba labai reikalinga labiausiai pažeidžiamiems asmenims ar šeimoms, tačiau galimybių „ištiesti pagalbos ranką“ sąrašas – baigtinis.

Siūlyme numatyti galimybę dėl socialinio būsto nuomos neįrašytiems į sąrašą asmenims ir šeimoms savivaldybių taryboms spręsti savarankiškai, pagal poreikį.

12. Dėl 17 str. 2 d. Siūlome ją išdėstyti taip: „2. **Savivaldybės administracijos direktorius arba jo įgaliotas asmuo** sprendimą dėl būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos <.....>, jeigu **savivaldybės administracijos direktorius arba jo įgaliotas asmuo** priėmė sprendimą mokėti būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos <...>.

Siūlome pakeisti 17 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „3. Būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacija mokama už praėjusį mėnesį (mokant pirmą kartą **Savivaldybės administracijos direktoriui arba jo įgaliotam asmeniui** priėmus sprendimą <.....>“.

13. Dėl 24 str. 5 dalies.

Projekte numatytas reikalavimas Savivaldybės tarybai tvirtinti parduodamų pastatų sąrašą bei jį skelbti Teisės aktų registre ir savivaldybės interneto svetainėje nėra aiškiai suformuluotas bei nėra aiškus tokių veiksmų atlikimo tikslas. Kauno m. savivaldybė pažymi, kad savivaldybės tarybos posėdyje yra priimama ne mažiau kaip 10 tarybos sprendimų dėl būstų ar pagalbinio ūkio paskirties pastatų privatizavimo bei patvirtinami šių pastatų įkainojimo aktai, todėl Įstatymo projekte numatytas tvirtinti pastatų sąrašas būtų labai dažnai keičiamas ir dėl šios priežasties mano, kad tokio sąrašo tvirtinimas yra netikslingas.

14. Dėl 22 straipsnio nuostatų papildymo.

Kauno m. savivaldybė siūlo papildyti 22 straipsnį (paramą būstui įsigyti ai išsinuomoti gaunančių asmenų ir šeimų pareigos) 5 punktu ir jį išdėstyti taip: „5. Sudaryti savivaldybių socialiniams darbuotojams ir (ar) kitiems savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotiems savivaldybės administracijos valstybės tarnautojams, savivaldybės administracijos darbuotojams galimybę tikrinti gyvenimo sąlygas, turimą turtą nustatant socialinio būsto nuomos poreikį“.

Siūlo papildyti ir 22 straipsnį (paramą būstui įsigyti ai išsinuomoti gaunančių asmenų ir šeimų pareigos) 6 punktu ir jį išdėstyti taip: „6. Įstatyme numatytais atvejais nedeklaravus turimo turto (įskaitant gautas pajamas) dėl svarbių priežasčių iki einamųjų metų birželio 1 dienos apie tai informuoti savivaldybės vykdomąją instituciją ir pateikti šias priežastis pagrindžiančius dokumentus.

Šiais pakeitimais Kauno m. savivaldybė siūlo aiškiau reglamentuoti bei supaprastinti sprendimų priėmimo tvarką, nustatyti, kad sprendimus priima Savivaldybės administracijos direktorius arba jo įgaliotas asmuo (4 straipsnio 4 dalis, 9 straipsnio 5 dalis, 17 straipsnio 2 dalis, 17 straipsnio 3 dalis), siekiant įvertinti socialinio būsto nuomos poreikį bei atsižvelgiant į praktikoje išylančias problemas (kai pvz. paaiškėja, kad asmeniui būstą skirti netikslinga, kadangi vienas savarankiškai negali gyventi, neturi įgūdžių mokėti mokesčių ar kt. ir jam galima pasiūlyti kitas socialinės paramos ar socialinių paslaugų formas), siūlome, kad socialiniai darbuotojai turėtų teisę tikrinti asmens gyvenimo sąlygas (22 straipsnio 5 punktas). Siekiant supaprastinti asmenų išbraukimo iš asmenų ir šeimų, įrašytų į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą,

sąrašo, tvarką bei nustatyti asmenis, kurie dėl svarbių priežasčių nedeklaravo turto (įskaitant gautas pajamas), siūlome asmeniui nustatyti pareigą informuoti vykdomąją instituciją, kai jis laiku nedeklaravo turimo turto (įskaitant gautas pajamas) (22 straipsnio 6 punktas).

Siūloma įrašius 11 straipsnio 5 dalį „Nustatant asmenų ir šeimų teisę į paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, į asmenų ir šeimų turtą ir pajamas neįskaitomos gautos (negrąžintos) paskolos ar jų dalys“ nurodyti ir Prašymų suteikti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti nagrinėjimo tvarkos aprašo 3 priedo lentelėje (Pajamų, kurios vadovaujantis piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams Įstatymo 17 straipsnio 1 dalimi, neįskaitomos į asmenų ir šeimų gaunamas pajamas, sąrašas).

15. Dėl 28 str. 1 dalies. Joje numatyta, kad lėšos, gautos pardavus savivaldybės būstus, naudojamos socialinio būsto fondo plėtrai. Druskininkų savivaldybė pažymi, kad nuo 2017 m. lapkričio 1 d. įsigaliojusi Lietuvos Respublikos valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo redakcija, įpareigoja savivaldybes apmokėti daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) išlaidas, tenkančias jų nuosavybės teise valdomiems būstams. Iki 2017 m. lapkričio 1 d. šias išlaidas (kreditą ir palūkanas) apmokėdavo valstybė.

Druskininkų savivaldybė paskaičiavo, kad savivaldybei per artimiausius keletą metų renovacijos išlaidoms (susijusioms su savivaldybės būstais, tame tarpe ir socialiniais būstais) reikės patirti apie 2,3 mln. eurų išlaidų. Šiam tikslui savivaldybė turi vienintelį pajamų šaltinį savivaldybės gyvenamųjų patalpų nuomos mokesį, tačiau šio mokesčio per metus surenkama apie 95 tūkst. eurų, iš kurių 32 proc. (30 tūkst. eurų) panaudojami socialinio būsto fondo plėtrai, 43 proc. – išlaidoms, susijusioms su namų, kuriuose yra savivaldybės būstai, bendrojo naudojimo objektų administravimu, jų priežiūra, lėšų kaupimu bei savivaldybės būstų remontu. Lieka 25 proc. arba 24 tūkst. eurų.

Siūloma papildyti 28 straipsnio 1 dalį nuostata, kad lėšos, gautos pardavus savivaldybės būstus gali būti naudojamos ir savivaldybių nuosavybės teise valdomų būstų remontui bei daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) išlaidų, susijusių su savivaldybių nuosavybės teise valdomais būstais, esančiais atnaujinamuose (modernizuojamuose) daugiabučiuose namuose, apmokėjimui.

16. Dėl Įstatymo pakeitimų įsigaliojimo termino.

Savivaldybių nuomone, jeigu Įstatymo projektas būtų priimtas Seime šių metų lapkričio – gruodžio mėnesiais, tuomet protingas terminas šių pasikeitimų įsigaliojimui būtų 2018 m. lapkritis – gruodis, t. y. Įstatymo naujų nuostatų įgyvendinimui reikės keisti savivaldybėse patvirtintas tvarkas, turės būti priimti naujos socialinio būsto fondo plėtros formos įgyvendinimui reikalingi teisės aktai bei reikės atlikti eilę kitų parengiamųjų darbų, todėl manome, jog šiuo atveju protingas Įstatymo projekto įsigaliojimo terminas turėtų būti vieneri metai nuo Įstatymo projekto priėmimo.

Savivaldybės akcentuoja, kad labai svarbu, kad Įstatymo projekte atsirastų:

1. galimybė visiems savivaldybės būste gyvenantiems asmenims dėl pablogėjusios finansinės padėties galiojančias savivaldybės būsto nuomos sutartis keisti į socialinio būsto nuomos sutartis, jei asmuo ar šeima atitinka Įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus (atkreipti dėmesį į Įstatymo projekto 30 straipsnio 1 ir 8 dalis);

2. atskira nuostata kaip turėtų būti vertinamos asmenų pajamos, kurie verčiasi individualia veikla, nes šiuo metu vertinamos tik gaunamos pajamos, nevertinama kiek žmogus patyrė išlaidų toms pajamoms uždirbti.

Savivaldybių atstovai pageidauja, kad dėl naujų projektų nuostatų savivaldybių atstovams būtų organizuojamas pasitarimas- seminaras.

Direktorė

R. Žakaitienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo
ministerijai

2017-11-   Nr.
į 2017-11-03   Nr. (32.1-31)SD-6198

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PARAMOS BŪSTUI ĮSIGYTI AR IŠSINUOMOTI ĮSTATYMO NR. XII-1215 PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS NEPASITURINTIEMS GYVENTOJAMS ĮSTATYMO NR. IX-1675 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 pakeitimo įstatymo projektą (toliau– Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, teikia šią teisinę išvadą:

Dėl Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo projekto:

1. Atkreiptinas dėmesys, kad Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo įstatymo (toliau–Įstatymas) 1 straipsnio 2 dalies 2 punkte minimi ir konkrečios asmenų grupės šeimos nariai, tačiau kituose punktuose šeimos nariai nenurodomi. Šiuo aspektu vienodintinas reguliavimas arba siūlytina paaiškinti tokį išskyrimą.

2. Iš Įstatymo 2 straipsnio 14 dalies, kurioje pateikta šeimos sąvokos apibrėžtis, neaišku, kodėl 18 metų riba taikoma tik vaikui, įvaikiui, vaikui, kuriam nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) ir kuris gyvena su vienu iš tėvų, įtėvių, globėjų (rūpintojų). Kartu atkreiptinas dėmesys, kad, vadovaujantis Civilinio kodekso 3.227 straipsnio 2 dalimi, įvaikintojai laikomi vaiko tėvais pagal įstatymą nuo teismo sprendimo įvaikinti įsiteisėjimo (išskyrus 3.222 straipsnio 4 dalyje numatytą išimtį). Atsižvelgiant į tai, kad *įvaikinančiųjų* ir *įvaikinamųjų* statusas aktualus tik iki įvaikinimo procedūros pabaigos, atsisakytina šeimos sąvokoje ir kitose Įstatymo nuostatose vartojamų *įtėvių* ir *įvaikių* sąvokų. Be to, pagal šeimos

sąvokos kontekstą atsisakytina žodžio „arba“, sekančio po formuluotės „asmenys, teismo sprendimu pripažinti šeimos nariais“.

3. Įstatymo 2 straipsnio 15 dalyje pateikta sąvoka derintina su 8 straipsnio 2 punktu.

4. Atkreiptinas dėmesys, kad ne visos atitinkamų subjektų, nurodytų Įstatymo 4 straipsnyje, funkcijos, kurios nustatomos Įstatyme, nurodytos Įstatymo 4 straipsnyje, reglamentuojančiame tų subjektų funkcijas (pavyzdžiui, Įstatymo 5 straipsnio 4, 5 dalyse nurodytos funkcijos neatsispindi Įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje ir pan.).

5. Atsižvelgiant į Įstatymo 5 straipsnio 4 dalį ir į lydimąją medžiagą, socialinis būstas gali būti ne tik priklausantis savivaldybei nuosavybės teise, bet ir nuomojamas iš fizinių ar juridinių asmenų, todėl atitinkamai turėtų būti tikslinama Įstatymo 2 straipsnio 12 dalis.

6. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina Įstatymo 5 straipsnyje aiškiai reglamentuoti, iš kokių lėšų finansuojama kiekviena paramos būstui įsigyti ir išsinuomoti forma, analogiškai kaip nurodyta Įstatymo 5 straipsnio 6 dalyje.

7. Siūlytina atsisakyti Įstatymo 7 straipsnio kaip perteklinio, nes iš esmės ta pati informacija pateikiama reglamentuojant kiekvienos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti formos skyrimo tvarką (Įstatymo 16 straipsnio 3 dalis, 17 straipsnio 1 dalis).

8. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo 8 straipsnio 2 punkto a papunkčio redakcijos įvedimas sukeltų neadekvačią situaciją kitų Įstatymo 8 straipsnio nuostatose išdėstytų reikalavimų atžvilgiu. Iš dabartinės Įstatymo 8 straipsnio konstrukcijos darytina išvada, kad teisę į paramą būstui įsigyti įgytų asmuo, kuris atitiktų 1 punkto reikalavimus dėl turto ir pajamų dydžių ir būtų nepasinaudojęs šia paramos forma, nors ir turėtų nuosavybės teise būstą, kurio naudingasis plotas, tenkantis vienam asmeniui, būtų didesnis nei 14 kvadratinų metrų bei būtų nenusidėvėjęs. Abejotina, ar tokiu atveju parama būstui įsigyti būtų panaudota pagal ja siekiamą tikslą. Kartu pažymėtina, kad Įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytos aplinkybės, kada išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos mokėjimas nutraukiamas, prieštarauja 8 straipsniu leidžiamoms alternatyvoms. Be to, neaiškus 2 punkto b papunktyje nurodyto buvusio praeityje nuosavybės turėjimo fakto vertinimo tikslingumas (braukтина „ar turėjo“).

9. Kartu atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo 8 straipsnio 2 punkto b ir c papunkčiuose minima dar viena paramos būstui įsigyti forma – parama nuosavybės teise turimam būstui *rekonstruoti* (ir parama nuosavybės teise turimam būstui rekonstruoti pritaikant neįgaliųjų poreikiams), kuri neatsispindi Įstatymo 6 straipsnyje ir detaliau neregamentuotas teisės į tokią paramos formą įgijimas, suteikimas. Analogiška pastaba taikytina ir dėl Įstatymo 9 straipsnio 2 dalies, kurioje minima teisė į socialinio būsto sąlygų pagerinimą, kuris galėtų būti suprantamas kaip atskira paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti forma.

10. Neaiški Įstatymo 9 straipsnio 3 dalies paskirtis ir turinys. Ar šia nuostata norima pasakyti, kad ir pažeidus socialinio būsto nuomos sutartį asmuo ar šeima gali be apribojimų kreiptis vėl dėl socialinio būsto nuomos arba dėl nuomos mokesčio kompensacijos? Jei taip, tai Įstatyme nenustačius draudimo atitinkamai elgtis, tokia teisė nagrinėjamame kontekste savaime suprantama.

11. Įstatymo projekto rengėjai aiškinamajame rašte nurodo, kad *atsižvelgiant į tai, kad asmenų gautos (negrąžintos) paskolos nėra naudojamos apsirūpinti būstu, išskyrus atvejus, kai paskola yra skirta būstui įsigyti, siūloma įtvirtinti, kad, nustatant asmenų teisę į paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, į asmenų turtą ar pajamas neįskaitomos gautos (negrąžintos) paskolos ar jų dalys* (Įstatymo 11 straipsnio 5 dalis). Asmenys, gavę paskolas būstui įsigyti, parama būstui išsinuomoti negalės pasinaudoti, *atsižvelgiant į Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo reikalavimą – neturėti Lietuvos Respublikos teritorijoje nuosavybės (bendrosios nuosavybės) teisę būsto*. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo 11 straipsnio 1 dalis reglamentuoja pajamų ir turto dydžius, siekiant teisės į paramą būstui įsigyti. Vadovaujantis Įstatymo 8 straipsniu, reglamentuojančiu teisę į paramą būstui įsigyti, nenurodytas reikalavimas *neturėti Lietuvos Respublikos teritorijoje nuosavybės (bendrosios nuosavybės) teisę būsto*. Atsižvelgiant į tai, siūlytina Įstatymo 11 straipsnio 5 dalį papildyti išimtimi dėl gautos (negrąžintos) paskolos naudojimo apsirūpinti būstu.

12. Įvertintinas Įstatymo 12 straipsnio 2 ir 3 dalių bei Įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje pateiktos būsto kredito sąvokos santykis. Neaišku, kodėl ir kokiais kriterijais vadovaujantis Vyriausybė nustatyta tvarka turėtų būti atrenkami tik tam tikri kredito davėjai, kurie galėtų teikti valstybės iš dalies kompensuojamus būsto kreditus.

13. Neaiškus *valstybės iš dalies kompensuojamo būsto kredito gavimo ir subsidijos valstybės iš dalies kompensuojamo būsto kredito daliai apmokėti teikimo* santykis (Įstatymo 13 straipsnio 1 dalis). Ar neturėtų būti prieš gaunant valstybės iš dalies kompensuojamą būsto kreditą įvertintos ir nustatytos Įstatymo 8 straipsnyje bei 13 straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės? Kitu atveju, asmeniui ar šeimai gavus valstybės iš dalies kompensuojamą būsto kreditą, bet negaunant subsidijos valstybės iš dalies kompensuojamojo būsto kredito daliai apmokėti, toks kreditas neatitiktų valstybės paramos tikslo. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo 8 straipsnyje, kuris nustato reikalavimus asmenims ir šeimoms teisei į paramą būstui įsigyti atsirasti, neapribotas šeimos sąvoką atitinkančių asmenų ir šeimų ratas, kuriems gali būti teikiama paramos būstui įsigyti forma – subsidija valstybės iš dalies kompensuojamojo būsto kredito daliai apmokėti, kai tuo tarpu Įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nurodyta tik dalis šeimos sąvoką atitinkančių asmenų ar šeimų, kuriems gali būti teikiama subsidija valstybės iš dalies kompensuojamos būsto kredito daliai apmokėti. Atsižvelgiant į aptartą, Įstatyme siūlytina aiškiai reglamentuoti, kas ir kokias sąlygas turi atitikti, kad jis turėtų teisę ir jam būtų skiriama subsidija valstybės iš dalies kompensuojamojo būsto kredito daliai apmokėti.

14. Pagal Įstatymą teisės į socialinio būsto nuomą įgijimas susijęs su įtraukimu į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašą, t. y., įtraukimas į tokį sąrašą yra teisės įgijimo pasekmė. Atitinkamai Įstatymo 16 straipsnio 7 dalyje turėtų būti aiškiai reglamentuota, kad asmuo ar šeima, esant atitinkamoms aplinkybėms, praranda teisę į socialinio būsto nuomą ir kaip pasekmė tokios teisės praradimo nurodoma, kad tokiu atveju asmuo ar šeima išbraukiami iš asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašo.

15. Įstatymo 16 straipsnio 8 dalyje turėtų būti nurodytas ir terminas, per kurį savivaldybės vykdomoji institucija turi priimti atitinkamą sprendimą.

16. Įstatymo projekto rengėjai, vadovaujantis Įstatymo 16 straipsnio 3 ir 7 dalimis, asmenų ir šeimų teisės į socialinio būsto nuomą realizavimą sieja su įrašymo į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašą faktų. Tačiau kiti sąrašai, nurodyti Įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje, iš esmės nesiejami su teisės į atitinkamą paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti realizavimu, suteikimu ar paradimu, todėl siūlytina tokiuose sąrašuose esančių atitinamos paramos gavėjų apskaitą reglamentuoti poįstatyminiuose teisės aktuose. Be to, Įstatymo 16 straipsnio pavadinimas neatspindi straipsnio turinio, kadangi jame reguliuojama ir socialinio būsto nuomos teisės suteikimas, praradimas, kreipimosi dėl paramos tvarka, socialinio būsto nuomojimo tvarka, būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos mokėjimas ir permokėtos kompensacijos grąžinamas ir pan. Taip pat neaiškus Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 6 punkto paskutinio sakinio tikslingumas Įstatyme. Kartu pastebėtina, kad Įstatyme neatspindi jokios teisinės pasekmės dėl Įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nurodyto sąrašų skirstymo į atitinkamas grupes.

17. Atsižvelgiant į Įstatymo 16 straipsnio 9 dalį, brauktinas 7 dalies 2 punkto paskutinis sakiny.

18. Atsižvelgiant į Įstatymo 16 straipsnio 7 dalies 6 ir 7 punktus, brauktinos 9 straipsnio 4 ir 5 dalys.

19. Neaišku, kodėl Įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytos skirtingos leidžiamos viršyti atitinkamus dydžius ribos priklausomai nuo gaunamos paramos formos.

20. Svarstyтина, ar Įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 3 punkto nereikėtų papildyti analogiškomis, kaip Įstatymo 16 straipsnio 7 dalies 10 punkte, aplinkybėmis.

21. Įvertintinas Įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 4 punkto ir 2 dalies santykis (gal 2 dalis perteklinė?).

22. Įstatymo 20 straipsnio 5 dalies 5 punktas, nustatantis, kad socialinio būsto nuomos sutartis gali būti nutraukiama ir socialinio būsto nuomos sutartyje numatytais atvejais, abejotinas galimybės savivaldybės vykdomajai institucijai nustatyti griežtesnes sutarties nutraukimo sąlygas, nei leidžia įstatymai, nustatymo kontekste

23. Įstatymo 21 straipsnio 2 dalimi suteikus savivaldybės tarybai nustatyti iš esmės bet kokią vertinamų pajamų ribą, netenka prasmės konkretaus skaičiaus – 1,5 VRP nurodymas.

24. Įstatymo 22 straipsnis tikslintinas prieš punktus nurodant ką tie punktai vardija.

25. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo V skyrius neatitinka Įstatymo pavadinimo ir nedera su jame reguliuojamais santykiais bei bendra paramos asmenims ir šeimoms idėja.

26. Kaip nurodoma lydimajoje medžiagoje, Įstatymo projektu siekiama įteisinti galimybę savivaldybėms socialinio būsto fondo plėtrą vykdyti pernuomojant iš fizinių ar juridinių asmenų išsinuomotą tinkamą būstą ir tokiu būdu asmenis ir šeimas aprūpinti socialiniu būstu. Tačiau, atkreiptinas dėmesys, kad Įstatyme nereglamentuojamos sąlygos, kuriomis savivaldybė turėtų nuomotis tokius būstus, tame tarpe ir reikalavimai kainai, nuomojimosi iš fizinių ir juridinių asmenų tvarka, nuomotojų interesų apsauga ir pan.

Dėl Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto pastabų nėra.

Teisingumo viceministras

Raimondas Bakšys

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos
ir darbo ministerijai

Į 2017-11-03 Nr.
Nr. (32.1-31)SD-
6198

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų dėl minėtų projektų neturi.

Vidaus reikalų viceministras

Darius Urbonas

L. Savickienė, tel. 271 8695, el. p. lauryna.savickiene@vrm.lt

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministerijai

2017-11-   Nr. (18.16-31-1E)R-
| 2017-11-03 Nr. (32.1-31)SD-6198

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau - VMI prie FM), susipažinusi su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išvadoms gauti pateiktais Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 pakeitimo įstatymo projektu ir Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu, pastabų ir pasiūlymų dėl jų neturi.

Kartu atkreipiame dėmesį į tai, kad Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 pakeitimo įstatymo projekto 2 straipsnio 14 dalyje pateikta šeimos sąvoka neatitinka Lietuvos Respublikos gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 (toliau - GTDĮ) 2 straipsnio 2 dalyje pateikto gyventojų, pageidaujančių gauti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, šeimos narių apibrėžimo.

Atsižvelgiant į tai, VMI prie FM nuomone, kartu su minėtais įstatymų projektais turėtų būti parengtas GTDĮ 2 straipsnio 2 dalies pakeitimo projektas, kuriame siūlytume įrašyti, kad „gyventojų, pageidaujančių gauti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, šeima suprantama taip, kaip ji apibrėžta Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatyme“.

Viršininkė

Edita Janušienė

Virginija Trafimovienė, tel. (8 5) 268 7932, el. p. virginija.trafimoviene@vmi.lt

VMI

VALSTYBINĖ
MOKESČIŲ
INSPEKCIJA   Biudžetinė įstaiga,
Vasario 16-osios g. 14,
LT-01514 Vilnius

Tel. (8 5) 2668 200,
Faks. (8 5) 212 56 04,
El. p. vmi@vmi.lt,
www.vmi.lt

Duomenys kaupiami ir
saugomi Juridinių
asmenų registre,
kodas 188659752

 **Atkurtai
Lietuvai**

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministerijai

2017-11-27

Nr. (14-4)-D8-7873

I 2017-11-03

Nr. (32.1-31)SD-6198

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Aplinkos ministerija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtą Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 pakeitimo projektą (toliau – Įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo projektą.

Atkreipiame dėmesį, kad:

1) Įstatymo Projekto 13 straipsnio 1 dalyje numatyta subsidija valstybės iš dalies kompensuojamo būsto kredito daliai apmokėti jaunoms šeimoms, neauginančioms vaikų (įvaikių) ar vaikų, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), tačiau jauniems žmonėms tokia subsidija nenumatoma. Tai sąlygoja nelygias galimybes apsirūpinti būstu jauniems asmenims, palyginti su jauna šeima, neauginančia vaikų (įvaikių), dėl to, kad jie dar nesukūrė šeimos. Siūlome apsvastyti atitinkamos subsidijos teikimą jauniems asmenims. Mūsų nuomone, taip galbūt pažeidžiamas Projekto 3 straipsnyje įtvirtintas paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti teikimo lygiateisiškumo principas. Ši nuostata taip pat galbūt prieštarauja Konstitucijos 29 straipsniui.

2) Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 2 straipsnio 27 dalyje įtvirtinta, kad teritorijų planavimo dokumentai yra kompleksinio (bendrieji ir detalieji planai) ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentai, kuriuose grafiškai ir raštu pateikiami teritorijų planavimo, tvarkymo, apsaugos priemonių, teritorijų vystymo reikmių ir sąlygų sprendiniai. Šio įstatymo 14 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad vietovės lygmens bendrieji planai yra privalomi valstybės ir savivaldybių institucijoms ir suteikia teisę joms veikti planuojant lėšas ir tai, kad savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrieji planai privalomi visiems suplanuotoje teritorijoje veikiantiems fiziniams ir juridiniams asmenims ar kitoms organizacijoms. Todėl manytume, kad Projekto 14 straipsnio 3 dalyje numatant teisinius pagrindus, kuriais vadovaujantis bus vykdoma socialinio būsto fondo plėtra, būtų tikslinga nustatyti, kad socialinio būsto fondo plėtra turėtų būti vykdoma vadovaujantis ir teritorijų planavimo dokumentais. Siūlome šią dalį papildyti taip: „3.

Socialinio būsto fondo plėtra vykdoma vadovaujantis šiuo įstatymu, galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais, savivaldybės tarybos patvirtinta socialinio būsto fondo plėtros programa arba kitais savivaldybės strateginio planavimo dokumentais, kuriuose numatyta socialinio būsto fondo plėtra.“

Aplinkos viceministrė

Rėda Brandišauskienė

L. Birštunienė, 8~706 63572, el. p. lina.birstuniene@am.lt
D. Lazauskaitė, 8~706 63265, el. p. dovile.lazauskaite@am.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

2017-11- Nr. ((1.15-0202)-5K-1720870)-
6K-

I 2017-11-03 Nr. (32.1-31) SD-6198

100 Atkurtai
Lietuvai

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Finansų ministerija, išnagrinėjusi Jūsų pateiktus derinti Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – įstatymų projektai), pagal kompetenciją teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 pakeitimo įstatymo projekto 5 straipsnio 5 dalyje siūloma nustatyti, kad būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijoms administruoti panaudojama 4 procentai būsto nuomos mokesčio daliai kompensuoti skiriamų lėšų. Manome, kad, pavyzdžiui, didėjant kompensacijų dydžiui, išlaidos šioms kompensacijoms administruoti neturėtų didėti. Atsižvelgdami į tai siūlome patikslinti Įstatymo projekto 5 straipsnio 5 dalį ir nustatyti, kad kompensacijoms administruoti iš valstybės biudžeto lėšų skiriama iki 4 procentų kompensacijoms mokėti skirtų lėšų.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad nuo 2015 m. sausio 1 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymui Nr. XII-1215 būsto nuomos mokesčio kompensacijoms mokėti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai buvo numatyta 3,9 mln. Eur, o 2018 m. valstybės biudžeto projekte šiam tikslui Socialinės apsaugos ir darbo ministerija planuoja 0,8 mln. Eur. Atsižvelgdami į tai, siūlome patikslinti Įstatymų projektų aiškinamojo rašto 12 dalį, nurodant, kad 2019 metams paramai būstui prireiks 3,166 mln. eurų, kurie bus skiriami iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos asignavimų ir papildomų lėšų iš valstybės biudžeto naujoms įstatymo nuostatoms, susijusioms su parama būstui įsigyti ar išsinuomoti, įgyvendinti nereikės.

Finansų viceministras

Darius Sadeckas

R. Petrošė, tel. (8 5) 239 00 31, el. paštas ramute.petrose@finmin.lt

15891413929469532.docx

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministerijai

2017-11-   Nr. 2R-   (3.2.E)
į 2017-11-03 Nr. (32.1-31)SD-6198

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) išnagrinėjusi Jūsų pateiktus Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas), Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą, pagal kompetenciją Inspekcija Projektui teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekto 4 straipsnio 4 dalies 4 punkte nurodyta, kad savivaldybės vykdomoji institucija Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka kreipiasi į Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos dėl informacijos apie asmens (jo šeimos), įrašyto (įrašytos) į vieną iš šio įstatymo 16 straipsnyje nurodytų sąrašų, pateiktas turto (įskaitant gautas pajamas) deklaracijas ir deklaruotą turtą (įskaitant gautas pajamas).

Pastebėtina, kad nuo 2018 m. gegužės 25 d. bus pradėtas taikyti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – Reglamentas (ES) 2016/679). Vadovaujantis Reglamento (ES) 2016/679 6 straipsnio 1 dalies c punktu, duomenų tvarkymas yra teisėtas tik tuo atveju, jeigu tvarkyti duomenis būtina, kad būtų įvykdyta duomenų valdytojai taikoma teisinė prievolė. Pagal Reglamento (ES) 2016/679 6 straipsnio 3 dalį, teisės akte, kuriuo įtvirtinamas asmens duomenų teisėto tvarkymo pagrindas, turi būti nustatomas *asmens duomenų tvarkymo tikslas*. Taip pat Reglamento (ES) 2016/679 6 straipsnio 3 dalyje numatyta, jog tokia teisės akte galėtų būti išdėstytos konkrečios nuostatos pagal šį reglamentą taikomų taisyklių pritaikymui, įskaitant bendrąsias sąlygas, *reglamentuojančias duomenų valdytojo atliekamo duomenų tvarkymo teisėtumą, tvarkytinų duomenų rūšis, atitinkamus duomenų subjektus, subjektus, kuriems asmens duomenys gali būti atskleisti ir tikslus, dėl kurių asmens duomenys gali būti atskleisti, tikslo apribojimo principą, saugojimo laikotarpį ir duomenų tvarkymo operacijas bei duomenų tvarkymo procedūras, įskaitant priemones, kuriomis būtų užtikrintas teisėtas ir sąžiningas duomenų tvarkymas*.

Atsižvelgdami į Reglamento (ES) 2016/679 reikalavimus, siūlome papildyti Projekto 4 straipsnio 4 dalies 4 punktą nurodant asmens duomenų gavimo iš Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos tikslą.

2. Vadovaujantis Projekto 16 straipsnio 15 dalimi, savivaldybių administracijos savivaldybės būsto fondo ir socialinio būsto, kaip savivaldybės būsto fondo dalies, sąrašus, taip pat asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašą skelbia savivaldybės interneto svetainėje.

Atsižvelgdami į Reglamento (ES) 2016/679 6 straipsnio 3 dalies reikalavimus, siūlome papildyti Projekto 16 straipsnio 15 dalį nurodant konkrečius asmens duomenis, kurie privalo būti skelbiami. Taip pat siūlome papildyti Projekto 16 straipsnio 15 dalį nurodant skelbiamų asmens duomenų tikslą bei asmens duomenų skelbimo laikotarpį.

3. Vadovaujantis Projekto 16 straipsnio 14 punktu, savivaldybių administracijos privalo duomenis apie savivaldybės teritorijoje gyvenančius asmenis ir šeimas, įrašytus į šio straipsnio 1 dalyje nurodytus sąrašus, apie suteiktą paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti ir jos reikalavimu kitus duomenis apie šią paramą teikti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai. Taip pat minėtoje šio straipsnio dalyje nurodyta, kad duomenis apie asmenis ir šeimas, įrašytus į šio straipsnio 1 dalyje nurodytus sąrašus, jiems suteiktą ar nepaskirtą paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, nurodydamos jos neskyrimo priežastis, savivaldybių administracijos taip pat teikia Socialinės paramos šeimai informacinei sistemai (toliau – SPIS).

Pažymėtina, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 11 straipsnio 2 straipsnio 7 dalimi, institucija, kurdama ir tvarkydama valstybės informacinius išteklius, privalo reikalingus duomenis pirmiausia gauti iš kitų valstybės informacinių sistemų ir registų ir rinkti iš kitų šaltinių tik tuos duomenis, kurie nėra tvarkomi kitose valstybės informacinėse sistemose ir registruose, todėl negali būti gaunami per valstybės informacinių sistemų ar registų sąveiką. Atsižvelgiant į šią nuostatą ir į tai, kad SPIS valdytoja yra Socialinės apsaugos ir darbo ministerija bei siekiant užtikrinti teikiamų asmens duomenų saugumą, manytina, jog savivaldybių administracijos šiame straipsnio punkte nurodytus duomenis turėtų teikti SPIS, o ministerija turėtų juos gauti iš SPIS.

Apibendrinant tai, kas buvo nurodyta aukščiau, siūlome tikslinti Projekto 16 straipsnio 14 punktą nurodant, kad savivaldybių administracija duomenis apie savivaldybės teritorijoje gyvenančius asmenis ir šeimas, įrašytus į šio straipsnio 1 dalyje nurodytus sąrašus, apie suteiktą ar nesuteiktą paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti teikia SPIS. Taip pat atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2016/679 6 straipsnio reikalavimus, Projekto 16 straipsnio 14 punktas turėtų būti papildytas nurodant tokių asmens duomenų teikimo tikslą.

Direktoriaus pavaduotoja,
atliekanti direktoriaus funkcijas

Dijana Šinkūnienė

2017-11-16

GAUTA

62-18871

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, faks. (8 5) 261 2077.
el. p. smmin@smm.lt, http://www.smm.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministerijai

2017-11-16 Nr. SR-4905

I

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Švietimo ir mokslo ministerija pagal kompetenciją išnagrinėjo ir teikia išvadą dėl Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

Teikiame siūlymus ir pastabas dėl Įstatymo projekto 2 straipsnio 14 dalyje apibrėžiamos šeimos sąvokos:

1) siekiant teisinio aiškumo siūlome Įstatymo projekto 2 straipsnio 14 dalies antrajame sakinyje po žodžių „įvaikiai, taip pat“ įrašyti žodį „pilnamečiai“. Neaišku, kodėl tarp besimokančiųjų pilnamečių vaikų nėra įtraukti pilnamečiai įvaikiai?

2) vadovaujantis Švietimo įstatymo 41 straipsnio 1 dalimi, formaliojo švietimo mokykloms priskiriamos bendrojo ugdymo mokyklų, profesinio mokymo įstaigų ir aukštųjų mokyklų grupės. Kadangi Įstatymo projekto 2 straipsnio 14 dalies antrajame sakinyje yra paminėtos bendrojo ugdymo mokyklų ir aukštųjų mokyklų grupės, siūlytina konkretinti formuluotę išbraukiant žodžius „ir kitose formaliojo švietimo įstaigose“ ir įrašyti žodžius „profesinio mokymo įstaigose“;

3) atkreiptinas dėmesys, jei yra nurodoma, pagal kokią studijų formą aukštosiose mokyklose besimokantys pilnamečiai vaikai yra įskaitomi į šeimos sudėtį, siūlytina šiuo aspektu tikslinti ir dėl mokymosi formų profesinėse mokyklose. Atsižvelgiant į tai, po siūlomų įrašyti žodžių „profesinio mokymo įstaigose“ siūlome įrašyti žodžius „pagal formaliojo profesinio mokymo programas grupinio mokymosi forma kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu, pavienio mokymosi forma savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu“;

4) atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu dar yra studentų, besimokančių dienine studijų forma, siūlytina tikslinti Įstatymo projekto 2 straipsnio 14 dalies antrajame sakinyje nurodomą studijų formą aukštosiose mokyklose ir vietoj žodžių „nuolatinės formos studijų programas (studentai)“ įrašyti žodžius „nuolatinę arba dieninę studijų formą“;

5) siekiant teisinio reglamentavimo dermės siūlome Įstatymo projekto 2 straipsnio 14 dalies antrajame sakinyje į formuluotę „bendrojo ugdymo mokyklas baigę pilnamečiai vaikai ir (ar) įvaikiai“ įrašyti profesinio mokymo įstaigas;

6) svarstyтина, ar į formuluotę „pilnamečiai vaikai, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta rūpyba, nuo bendrojo ugdymo mokyklų baigimo dienos iki tų pačių metų rugsėjo 1 dienos“ nereikėtų įtraukti pilnamečių įvaikių. Taip pat siūlome po žodžio „mokyklų“ įrašyti žodžius „profesinio mokymo įstaigų“.

Švietimo ir mokslo viceministras

Gražvydas Kazakevičius

Ligita Čeledinienė, tel. 2191256, el. p. Ligita.Celediniene@smm.lt

LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIAUS TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Šeimyniškių g. 1A, 09312 Vilnius, tel. (8 5) 261 2660, faks. (8 5) 261 2725, el. p. lygybe@lygybe.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188735591

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
justina.dzickancaite@socmin.lt

2017-11-15 Nr. (H) PAK-2521S-668
Į 2017-11-03 Nr. (32.1-31)SD-6198

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba išnagrinėjo teikiamus derinti Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Paramos įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau kartu – Įstatymų projektai), jiems pritaria ir reiškia šias pastabas.

Atkreiptinas dėmesys, jog asmenys, dėl negalios pripažinti nedarbingais (skirtingai nei kiti paramos gavėjai), negali dirbti arba gali dirbti tik pagal negalios pobūdį pritaikytoje darbo vietoje ar pritaikytomis darbo sąlygomis (Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 20 str. 7 d. 1 punktas). Nedarbingiems asmenims dėl itin ribotų galimybių gauti pajamas iš darbinės veiklos bei dėl patiriamų papildomų išlaidų neįgalumo pasekmėms kompensuoti praktiškai neįmanoma atitikti kredito gavėjams taikomų reikalavimų, numatytų Lietuvos banko valdybos 2011 m. rugšėjo 1 d. nutarimu Nr. 03-144 (Lietuvos banko valdybos 2015 m. gegužės 28 d. nutarimo Nr. 03-90 redakcija) patvirtintuose Atsakingojo skolinimo nuostatuose (toliau – Atsakingo skolinimosi nuostatai). Dėl šios priežasties nedarbingiems asmenims ir jų šeimoms galimybės pasinaudoti Paramos įstatymo projekte numatyta parama būstui įsigyti yra itin ribotos. Statistiniai duomenys rodo, kad negalią turinčių asmenų skurdo rizikos lygis didėja ir kad 2015 m. tokią riziką patyrė beveik 31 proc. negalią turinčių asmenų¹. Pabrėžtina, jog Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – Konstitucinis Teismas) yra pasisakęs, kad valstybė turi kurti tokią socialinio aprūpinimo sistemą, kuri padėtų išlaikyti asmens orumą atitinkančias gyvenimo sąlygas, prireikus suteiktų asmeniui būtiną socialinę pagalbą, o tam tikroms socialiai jautriausioms asmenų grupėms, kurioms reikalinga ypatinga socialinė pagalba, būtų taikomos visuomenės solidarumu grindžiamo bendrojo teisinio reguliavimo išimtytys. Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą yra pabrėžęs, jog, pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją, Lietuvos valstybė yra socialiai

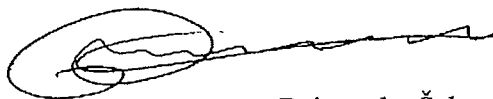
¹ <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?portletFormName=visualization&hash=eae4f0a9-b826-4ffc-8755-a060eab3d6ac#/>

orientuota, kiekvienas pilietis turi teisę į socialinę apsaugą; socialiniam aprūpinimui, t. y. visuomenės prisidėjimui prie išlaikymo tų savo narių, kurie dėl įstatymuose numatytų priežasčių negali apsirūpinti iš darbo ir kitokių pajamų arba yra nepakankamai aprūpinti, pripažįstamas konstitucinės vertybės statusas. Atkreiptinas dėmesys, jog, nors nedarbingiems dėl negalios asmenims pagalbos poreikis skiriant Paramos įstatymo projekte numatytą paramą dėl objektyvių priežasčių yra žymiai didesnis nei kitiems paramos gavėjams, Paramos įstatymo projektu jie traktuojami vienodai.

Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nurodoma, jog Paramos įstatymo projektu siekta užtikrinti, kad paramos gavėjų finansinis pajėgumas atitiktų Atsakingojo skolinimo nuostatuose įtvirtintą reikalavimą, jog finansinio išsipareigojimo dydis išgyjant būstą negali viršyti 40 proc. asmens (namų ūkio) pajamų, kurias kredito įstaiga pripažįsta tvariomis. Atsižvelgiant į suformuotą paramos gavėjų finansinio pajėgumo vertinimo metodiką, siūlytina tokį pat principą taikyti ir paramos būstui išsinuomoti gavėjams; tai yra, nustatant, jog, paramos gavėjo būsto nuomos išlaidoms viršijus 40 proc. jo (jo šeimos nario) pajamų dydžio, toks paramos gavėjas būtų laikomas esąs nepajėgus sumokėti būsto nuomos mokestį ir dėl to remtinas papildomai. Pabrėžtina, jog Paramos įstatymo projekto 20 str. 6 dalyje numatoma, kad jeigu asmens ar šeimos, nuomojančio (nuomojančios) socialinį būstą, turto vertė ar pajamos daugiau kaip 25 procentais viršija šio įstatymo 11 straipsnio 3 dalyje nustatytus metinius pajamų ir turto dydžius, asmens ar šeimos prašymu savivaldybės taryba, įvertinusi socialinio būsto poreikį savivaldybėje, gali priimti sprendimą šį būstą nuomoti kaip savivaldybės būstą rinkos kainomis. Savivaldybės būsto nuomos sutartis sudaroma, keičiama ir nutraukiama vadovaujantis Civiliniu kodeksu. Atkreiptinas dėmesys, jog dėl pakankamai nežymaus pajamų arba turto dydžio viršijimo asmenys netenka galimybės į Paramos įstatymo projekte numatytą paramą, o savivaldybės tarybai, tik jai turint tokią galimybę, suteikiama teisė leisti būstą nuomoti kaip savivaldybės būstą rinkos kainomis.

Pabrėžtina, jog, pagal Paramos įstatymo projekto 24 str. 2 d. 5 punktą, tik savivaldybės būstai, kurie nuomojami ne socialinio būsto nuomos sąlygomis (rinkos kaina) ir kuriuose nuomininkai yra išgyvenę ne trumpiau kaip 5 metus nuo būsto nuomos sutarties sudarymo dienos, gali būti parduodami nuomininkui. Konstatuotina, jog tai yra vienintelė galimybė itin mažas pajamas turintiems asmenims (neatitinkantiems Atsakingojo skolinimo nuostatuose įtvirtintų reikalavimų) įsigyti būstą.

Seimo kontrolierius,
laikinais pavaduojantis lygių galimybių kontrolierių

Raimondas Šukys

GAUTA

18872

**NEJGALIŲJŲ REIKALŲ DEPARTAMENTAS
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS**

Biudžetinė įstaiga, Švitrigailos g. 10, LT-03223 Vilnius, tel. (8 5) 231 6649, faks. (8 5) 231 6660, el. p. centras@ndt.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191676548

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

2017-11-15 Nr. (117)-SD-1909

I

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ NR. 17-12654, NR. 17-12656 IR NR. 17-12657

Nejgaliųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išnagrinėjo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktus teisės aktų projektus Nr. 17-12654 "Dėl Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui", Nr. 17-12656 "Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 pakeitimo įstatymas" bei Nr. 17-12657 "Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas".

Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 pakeitimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje nurodoma, kad prašyme išsinuomoti socialinį būstą galima nurodyti pageidaujamo nuomotis socialinio būsto galimus reikalavimus. Manome, kad reikėtų detaliau nurodyti, kokie tie reikalavimai galėtų būti. Pavyzdžiui, judėjimo ir apsitarnavimo negalią turintys neįgalieji galėtų reikalauti jiems pritaikytų būstų. Nepavardinus reikalavimų, pareiškėjai, nežinodami galimų socialinių būstų charakteristikų, gali nurodyti neįgyvendinamus reikalavimus ir nesant galimybės reikalavimus patenkinti, gali būti nepagrįstai išbraukti iš pareiškėjų eilės.

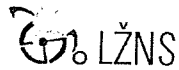
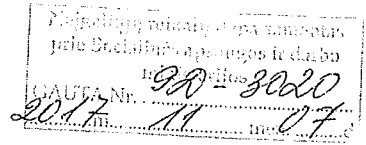
Manome, kad asmenims būstui įsigyti nustatytas turto dydis turėtų būti diferencijuotas nustatant galimybę gauti valstybės paramą turint didesnę turtą asmenims su negalia, negu asmenims, neturintiems negalios. Manome, kad turimo turto riba būstui įsigyti neturintiems negalios asmenims yra per didelė. Jei šiuo metu įsigaliojusių siūlomų įstatymo pakeitimo nuostatų, tai, pvz., Vilniuje dviejų asmenų šeimai gyvenant dviejų kambarių bute jau galima kreiptis dėl valstybės paramos būstui įsigyti. Nustačius per didelę valstybės paramai gauti turto vertę nepagrįstai išplečiamas paramos gavėjų ratas. Sunkią negalią turintys asmenys paprastai neturi galimybės be valstybės ar savivaldybių pagalbos apsirūpinti būstu iš darbo ar kitokių pajamų. Siekiant asmenims su sunkia negalia sudaryti lygias galimybes su kitais asmenimis įsigyti būstą, gauti dalies mokesčio nuomos kompensaciją ar išsinuomoti socialinį būstą, manome, kad būtų tikslinga 11 straipsnio 1–3 dalyse, nustatytus dydžiai, kurių neviršijus suteikiama teisė į atitinkamo pobūdžio paramą, galėtų būti tik asmenims ar šeimoms, kuriose yra negalią turinčių asmenų. Kitiems asmenims ar šeimoms šie dydžiai galėtų būti mažesni maždaug 30 proc. (analogija – mokinio krepšelis neįgaliam vaikui didinamas 30 proc.)

Pateikus projektus NR. 17-12654, NR. 17-12656 IR NR. 17-12657 26 nejgaliųjų nevyriausybinėms organizacijoms, gauti pasiūlymai ir pastabos (kopija pridedama).

Direktorė

Asta Kandravičienė

Tel. 8 5 239 4428, jolanta.sliuziene@ndt.lt

LIETUVOS ŽMONIŲ SU NEGALIA SĄJUNGA

Asociacija, Gėlių g. 7, LT-01137 Vilnius, tel. (8 5) 269 13 08, fax. (8 5) 231 28 82, el. p. lzns@negalia.lt,
www.negalia.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191909625

Neįgaliųjų reikalų departamentui prie Socialinės
apsaugos ir darbo ministerijos

2017 m. lapkričio 7 d. Nr. 01-74
Vilnius

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PARAMOS BŪSTUI ĮSIGYTI AR IŠSINUOMOTI ĮSTATYMO NR. XII-1215 PAKEITIMO

Kaip matome dauguma įstatymo pateiktų pakeitimų skatina asmenis kreiptis dėl socialinio būsto gavimo, tačiau manome, kad žmonės turi būti labiau orientuoti į nuosavo būsto įsigijimą. Norime atkreipti dėmesį į sekančias problemas siekiant gauti valstybės paramą būstui įsigyti:

1. Šiuo metu dauguma Savivaldybėse esamų socialinių būstų yra nepritaikyti asmenims judantiems neįgaliojo vežimėliu, tačiau jie yra priversti įsikelti į nepritaikytus būstus, nes kitu atveju bus išbraukiami iš sąrašų ar liks be deklaruotos gyvenamosios vietos ko pasekoje praras pašalpas ir išmokas.

2. Asmuo, norintis gauti valstybės iš dalies kompensuojamą būsto kreditą, turi kreiptis į savivaldybę, kurioje jis yra deklaravęs savo gyvenamąją vietą ir kredito įstaigai pristatyti savivaldybės išrašytą nustatytos formos pažymą apie tai, kad jis gali pretenduoti į subsidiją. Bet yra daug atvejų, kad asmenys nežinojo, kad yra teikiama valstybės parama būstui įsigyti, tapo neįgaliais ar šeimoje gimė vaikas su negalia po to kai gavo kreditą būstui įsigyti. Šeimos pajamos žymiai sumažėja, o išlaidos lieka tokios pačios ar net padidėja. Tačiau tokie asmenys jau negali gauti valstybės paramos daliai kredito padengimo, nes prieš imdami kreditą nesikreipė į savivaldybę. Manome, kad ši situacija turėtų būti ištaisyta ir asmenys, kurie dėl tokio teisės akto negali pasinaudoti valstybės parama, neturėtų būti diskriminuojami vien dėl to, kad prieš imdami kreditą nesikreipė į savivaldybę ar kredito ėmimo metu neturėjo negalios, bet vėliau ją įgijo.

3. Atsižvelgiant į tai, kad periodiškai didinama minimalioji mėnesinė alga ir netekto darbingumo išmokos, didėja pragyvenimo lygis, būsto kainos ir turimo turto vertė, turi būti peržiūrėti ne tik pajamų, bet ir turto dydžiai. Pajamos ir turtas turėtų būti graduojami pagal gyvenamą teritoriją taip pat kaip ir turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti ar socialinio būsto nuomą. Vilniuje, Klaipėdoje, Kaune gyvenančių asmenų pajamos turi būti daug didesnės nei regionuose, nes kitu atveju jie negali gauti paskolos arba už suteikiamos paskolos sumą neįmanoma tuose miestuose įpirkti būsto. Pavyzdžiui 2 kambarių puikiai įrengto buto Mažeikiuose vertė gali būti tokia pati kaip ir Vilniuje esančio vieno kambario bendrabutyje Naujininkuose (šiuo metu kainos svyruoja apie 18000 Eur). Taigi rajonuose žmonės turi didesnę galimybę gauti valstybės paramą nei Vilniuje ar Kaune, vien dėl to, kad turto kainos skirtinguose rajonuose skiriasi keliskart.

4. Dažnu atveju asmenys iki neįgalumo gyvena būstuose kuriuose nėra lifto ir aukščiau nei pirmas aukštas. Tokiais atvejais jiems nėra galimybių pritaikyti savarankišką išėjimą iš namų

(geriausiu atveju yra skiriamas laiptų kopiklis, kuris valdomas pagalbinio asmens). Tokiais atvejais išeitis galėtų būti esamo būsto pardavimas ir naujo pritaikyto įsigijimas. Bet šiuo atveju susiduriama su kita problema, kad jei asmuo parduoda turtą, jo metinės pajamos yra ženkliai didesnės nei leidžia įstatymas. Tad asmuo mažiausiai metus turi gyventi nuomojamame būste, kol jo pajamos neatitiks reikalavimų.

5. Kredito davėjai, pretenduojantys teikti valstybės iš dalies kompensuojamus būsto kreditus, atrenkami Vyriausybės nustatyta tvarka. Pavyzdžiui šiuo metu atrinkti kredito davėjai yra SEB ir SWEDBANK bankai. Jų palūkanų dydžiai yra didžiausi rinkoje, nors kituose bankuose palūkanos yra mažesnės ir galutinė kredito suma būtų mažesnė, tuose bankuose paskolų gauti negalima. Taip asmenys yra priversti mokėti didesnes kredito įmokas.

Todėl siūlome:

1. 11 straipsnio 1 dalyje proporcingai didinti pajamų (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Palangos, Neringos savivaldybėse – ne mažiau kaip 30 proc.) ir turto (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Palangos, Neringos savivaldybėse – ne mažiau kaip 40 proc.) dydžius, atsižvelgiant į gyvenamą vietovę ir tai, kad kredito gavimui šiuo metu reikalingos daug didesnės pajamos nei nurodytos šiame punkte.

2. 11 straipsnio 1 dalyje netaikyti turto vertės dydžio ribos, jei turimas būstas nepritaikytas neįgaliųjų poreikiams, negali būti pritaikytas ar jo pritaikymas neadekvačiai brangus.

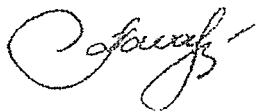
3. 12 straipsnį papildyti nuostata, kad kreditas galėtų būti imamas ne tik tuose bankuose su kuriais yra sudarytos sutartys, bet ir kituose, jeigu jų siūlomos palūkanos yra mažesnės.

4. 13 straipsnį papildyti nuostata, kad asmenims ir šeimoms turėtų būti suteikiama subsidija valstybės iš dalies kompensuojamo būsto kredito daliai apmokėti turimo būsto kredito likučiui, net jeigu jie prieš imdami kreditą nesikreipė į Savivaldybę, bet įgijo teisę į paramą po būsto įsigijimo.

5. 14 straipsnyje numatyti, kad ne mažiau kaip 10 procentų Savivaldybės būsto fonde esančių būstų turi būti pritaikyti asmenims su negalia.

Šie pakeitimai sudarytų sąlygas asmenims su negalia ar neįgalius vaikus auginančioms šeimoms turėti galimybę kreiptis dėl paramos būstui įsigyti, o ne ilgus metus stovėti eilėse laukiant socialinio būsto, kas skatintų įsidarbinti, generuoti pajamas ir mokesčius valstybei atsisakant socialiai remtino asmens statuso, mažintų socialinio būsto laukiančių eiles.

Lietuvos žmonių su negalia sąjungos
prezidentė

Rasa Kavaliauskaitė